

КОМЕНТАР

4

КОМЕНТАР

4

Микола Скрипник

Дипл. - Інж.

ВІРШІ З „КОМЕНТАРІВ”

Число І та 3

Видавництво „М Л И Н”

Лондон - Гага

1983

© Copyright by

N. SKRIPNIK
P.O. Box 95936
2509 CX The Hague
The Netherlands

В ДВАДЦЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ЯВП.ГЕТЬМАНА ПАВЛА

Він воскресив у творчій чині Славу Предків:

— „ГЕТЬМАНШИНУ СВЯТУ ” —

І здійснив мрії поколінь, „Шалені Думи" їхні,

Накази— Заповіти про Свою Державу, як Мету!

Мирепомазала Софія—Мудрість в Храмі

Його — похилену в покорі — Голову,

А Володимир, Князь—Святий благословив —

Законну і одідичену Булаву!

Він поєднав — в ДАНИЛОВІ — Козаччину

І Київську Імперію Варязьку...

З любови до Землі взяв Хрест призначений,

не зрікся тягарів і обов'язку!

І кликав всіх : Громадою гатити греблі

проти Червоного Потопу!

Плекати горді й переможні традиції

не Переяслава, а Конотопу!

Щоб знов НАШ КИЇВ первородний, напями давав

понад Дніпром, на Сході!

Щоб Кров Лицарська відродилася у вільному

— Козацькому Народі!!

„ЧОМУ НЕ МІГ БИ БУТИ ВСІЄЇ УКРАЇНИ ГЕТЬМАН

ТАКОЖ МОСКВИ ЦАРЕМ??

ХІБА Ж НЕ БУВ КНЯЗЬ КИЇВСЬКИЙ СТОЛІТТЯМИ

І ТИХ ЗЕМЕЛЬ ВОЛОДАРЕМ?? ”

Та Величі Його думок і Духу Спадкоємця

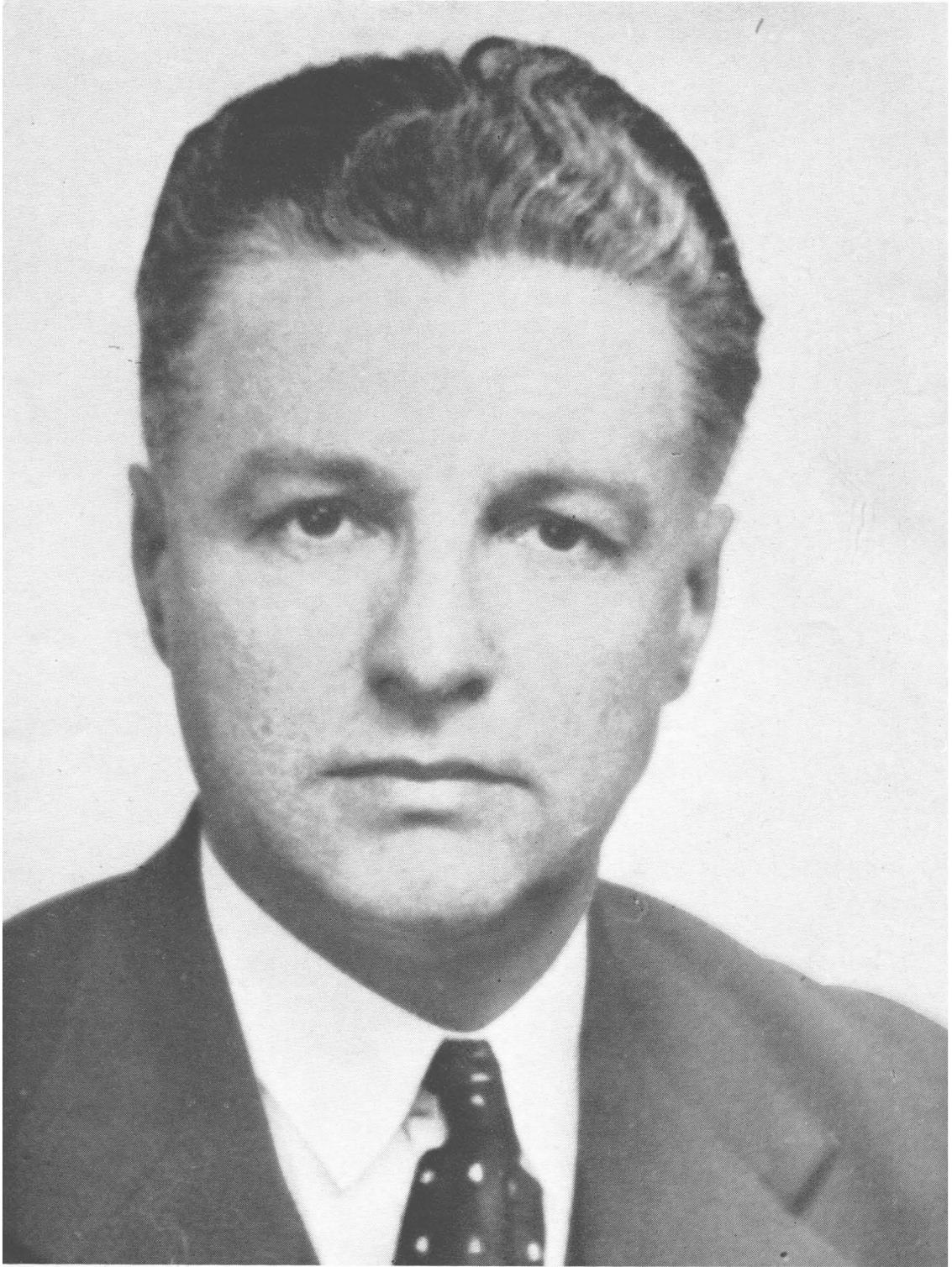
Своєї Рідної Державної Ідеї —

збагнути не змогли засліплені „сучасними вогнями"

Червоні Чабани, Вожді—Плебеї...

Так, як колишні „Чорні Ради", їх правнуки

В „Центральній Раді”,
В „Національному Союзі”, у ворогом під’юженім
Повстанні – Бунті й Зреді –
Гетьманщину Воскреслу зруйнували... А з Нею
і Життя Основи, Скрижалі й Скелі!...
Його ж Пророчі Остороги заглушені були
віттям гієн на зтарищах пустелі...
Минуло сорок сім жахливих і кривавих,
страдних, як Голгота, літ...
Мільйони згинули безслідно, без Хреста,
Молитви й Домовини...
Це-ж Ми взяли на душу гріх, за смерть їх,
перед Богом винні,
Бо не послухали Його – Господаря Землі –
І Голосу Історії століть –
Коли Він кликав Нас, щоб захищати
і працю, й лад, і Правду і Закони –
в СВОЇЙ ДЕРЖАВІ ! – на власних золотих ланах
Пшеницю. І Сім’ю в хатах, в Церквах Ікони!
.....
„ Конгресом Трудовим” поставлений „поза Законом”!
Позбавлений і Честі і Майна...
й на Чужині Він випив чару гіркоти --
від рідних Дикунів, до дна...
Та до кінця життя зостався Вірним
Присязі, складеній і Жертві-Чину...
І вмер так, як належить Лицареві й Козакові:
в Борні за Україну!!
Заповідаючи Нащадкам : СТЯГ НЕСТИ
КНЯЖО-ГЕТЬМАНСЬКОГО, ЯФЕТОВОГО РОДУ!
За муки й тягарі земні – лиш від ОТЦЯ НЕБЕСНОГО
чекаючи... на нагороду...

ЙОГО СВІТЛОСТІ ЯВП ГЕТЬМАНИЧЕВІ ДАНИЛУ СКОРОПАДСЬКОМУ
ПРИСВЯЧЕНО

Х Р Е С Т І М Е Ч

Всеблагий і вседобрий Син Божий
— на Хресті — всепростив грішний люд!
З Храму-ж Батька жреців негожих —
розігнав без пощади й жалю!

„Не робіть Ви з престолу офіри,
де горять — для Отця ! — вівтарі,
Дом Торговлі... Бездушні невіри!
Не поганьте Святинь, Крамарі!

Меч підняв... і розбіглись Міняли:
Ласки Бога — дрібні Торгаші!...
На свої споконвічні Скрижалі
помолилися Вірні в душі...

.....

У земнім нашім, страднім Поході —
В С І Х П Р Е Д Т Е Ч —
Хай нам Символ горить в небозводі:
Х Р Е С Т І М Е Ч !

Х р е с т : любови, прощення й посвяти
всім незрячим, всім меншим Братам!
М е ч : Тому, хто б посмів руйнувати —
Б А Т Ь К А Х Р А М !

В П'ЯТИ РОКОВИНИ СМЕРТИ ЙОГО СВІТЛОСТІ
ГЕТЬМАНИЧА ДАНИЛА

В цей День Жалоби — В С І прийдіть!
Покійному вклоніться... хоч на Тризні!
За Нас Усіх

Він взяв на Себе
покоління гріхи, провини й тягарі...
І на шляху до Храму Батька, до Держави —
дороговказом, Смолоскипом Він горів...

"Він Булавою нас хотів вернути"
з манівців блукань —
і Богові й Отчизні!

.....
Відвагу й Розум мав:

Минулого Скарби, їх Велич,
невмирушу традицію та славу:
На ЩИТ ПІДНЕСТИ:
ГАСЛОМ В БОРОТЬБІ!

Як Символ Волі, Чести. гордий Стяг!

Воскреснув в Нім:

і Лицар — Січовий Козак,
і Витязь,
і Дружинник — Гридень,
і Варяг...

Нащадок гідний Прдідів-Гетьманів,
став на Чолі, на Герць—
в передню Лаву!

.....
Та Юда-Кат ...давно вже стежив
на скритовбивчих, сатанинських чатах...

Щоб Княжий Рід Данила вимер!!..
зник безслідно в безвісті...
без згадки...

Щоб Націю позбавити Династії!
Щоб не родилися Гетьманича Нащадки!!

ЗАМОРДУВАВ ЙОГО!

Повів до Церкви... на похорон,
на Цвинтар...
не вінчати!...

А МИ??

Монархові своєму не спромоглися:

підтримку, поміч, охорону дати...

Поклали всі надії на „ножі свячені“..

З Холодного (чужого бунту) Яру...

То станьмо-ж на коліна!

Суд Історії приймім... покуту й справедливую Кару!

За те,

що Божий Дар не шанували!

І загубили Благословіння, Духу Благодать!..

.....

Єдина ТИ —

була Йому весь час надією!

Дружина віддана,

до смерті вірна!

Насліднику колиску готувала...

мріяла на варті стати

і на сторожі — Здобутків Предків!

Дітям — Їх Накази передати

і Правди Заповіти Божі!

Як споконвічна, непомильна Душа Землі і Раси:

М А Т И .... Доля збірна...

.....

Минуть Роки...

Над Берегом високим Д Н І П Р А ,

біля Могили Дира і Аскольда,

воздвигнуть Монумент Йому,

прикрасять квітами, огнями невгасимими

Т Р У Н У...

І в гомоні тисячелітнім

рідних хвиль,

Степів розлогих...

шукатиме Луну:

Тих співів,

що над Темзою, в Країні Чайльд-Гарольда....

СПІВАЛА НАРЕЧЕНА —

Т Р И С Т А Н О В І — І З О Л Ь Д А !

НАЙДОСТОЙНІШІЙ ПАНІ ГАЛИНІ МЕЛЬНИК-КАЛУЖИНСЬКІЙ
НАРЕЧЕНІЙ ГЕТЬМАНИЧА ДАНИЛА, ПРИСВЯЧУЮ

П Л А Ч Я Р О С Л А В Н И

„ І прокльони... і глум... і анатему...
Ви вплели... у вінчальну вуаль!...
Ой, скажіть же, за що — то хоч знатиму —
мій терновий вінок і мій жаль?

Чи- ж за те, що Йому ,Незабутньому,
віддала своє серце- любов?!..
Що зі мною у світлім майбутньому
мріяв стрінуги гру коругов?!..

Чи за те ,що до Вічності Аркою
Він обрав моє тіло і дух?
Чи-ж не радився з Данте, з Петраркою,
не питавсь Козаків-очайдух?

Чи Ви чули плач-запит стурбований,
як несла на віттар боротьбі
ненароджені діти, поховані
у розпуці, в могильній журбі?

Чи за те ,що думки, Ним улюблені,
годувала, мов тих немовлят,
Щоб Чин гордий Його, волелюбний
став Закон і святий Постулат!?

Я-ж була Йому радістю, втіхою ,
бунчуком, булавою, жезлом !
Під моєю гостинною стріхою
будував Він і Храм і свій дом !

Чи-ж не я — серед ночі безсонної —
як ловив Його розпач і жак,
рятувала від прірви бездонної
на смертельно-самітних шпелях?

Колисатиму — ж мрію надзоряну
у обіймах Хреста й гладіол...
Покладу свою Душу Незборену —
Дар останній — Йому на престол!"

.....
.....

Понад Темзою, понад Славуюю —
не всиха на Могилі трава...
Тужить світом — чужою... забутою...
Наречена-Принцеса... Вдова...

„Гей, заграйте-ж веселу!.. — з недолі ! —
Побратими мої, Сурмачі !
Хай обіймуться в Дикому Полі ...
Ярославни й Галини плачі !!"..

Лондон, 1960 рік.

ПОБРАТИМОВІ А. К И Р П И Ч У ПРИСВЯЧУЮ

С А В О Н А Р О Л А

Коли С В І Т — то світить!
Коли С І Л Ь — то солить!
Коли-ж Г Н І Й — гнийте в смраді, конайте!
у мене співчуття не шукайте!

Я не М И Р — тільки М Е Ч !

Не зниму з ваших плеч

Вам призначений труд — тягарі!

Лану Божого Плугатарі

В И ?

Простуйте ж невтомно за плугом!

Розпрошайтесь зі щастям, родиню, другом!

не лякайтесь ні далі, ні чужої облоги,

засівайте пашню у свої перелоги!

Привітають Вас співом Воскресних Жнив —

Лави Рідних Женців — у Великий Зрив!

.....

І до Вас маю слово: „Когорти ... Еліти...”

Ви — поганських кумирів, божків прозеліти!...

І рожеві недобитки — лжедемократи...

Не Вожді , а Сліпці, Палії — Герострати!

З Корабля із державного — лиш втікачі!

На Руїнах... гієни , щурі та сичі!!

.....

Ви Т О Г О , хто мав розум, відвагу і силу

Д А Т И П Р О В І Д —

загнали живим у Могилу...

І встромили огидний осиковий кол...

Бо з презирством дививсь Він на Ваш „протокол”...

Бо мав Душу Лицарську, Шляхетну, Орлину!

І не секти, не кліки — любив Україну!

В С Ю — живу, ненароджену й мертво...

І для НЕЇ приніс себе радо у жертву!

Знав: у Вас тільки мертві можуть бути Герої!

Бо живих Ви топили в отруті-погної...

садовили на палі ... свого Духа Мізерії...

і палили ... на Лисій Горі... у гістерії .

Відродись, Кров Козацька! — не рабів сукровиця...

Дух, що мав Сагайдячий, Богун, Остриця !

І забий джерелом у нащадків жилах!

Вартовим-охоронцем стань в степах, на Могилах!

І сурмою — жупани поклич!...

Хай розквітнуть як маки!

Хай Стрільці, Козаки, Сердюки й Гайдамаки! —

В С І прийдуть під воскреслу

О Д Н У Б У Л А В У !!

Свою Хату і Правду, і Волю нову, захищатимуть в Бої,

У Збройнім Повстанні, так як наші Діди на Січі,

на Світанні!.....

.....

Присягнутьь:

„У ярмо не зігнем свою шию!

безборонний Ясир не дамо Батю!

Нехай стане навіки побідна Слава,

що шаблями здобуто Землі Нашій Право!"

.....

І збереться на Тризну сім'я дружня, тиха,

спом'яне добрим словом ТИХ, ХТО БИВСЬ ПРОТИ ЛИХА!

хто, Як ЛИЦАР, ПОЛЯГ В БОРОТЬБІ ГЕРОЇЧНІЙ !

.....

.....

П Е Р Е Х Р Е С Т И Т Ь . . . .

Погляне ласкаво із Неба...

Б О Г П Р Е Д В І Ч Н И Й ! !

М О Н О Л О Г

" Ти забрав до Могили : сучасне, минуле, майбутнє...
Відлітіло у Вічність : квітуче, надійне, покутнє...

Зимно в Пустці Космічній кружляти Самій в Діяспорі...
Тільки сутички крешуть ще з серця вогні — метеори.

Ворогів Твоїх стріли знайшли в мені ціль і проекцію!
Не робили *Post Mortem* Тобі, зате роблять мені візесекцію.

Я тремчу, наче човен під бурю, прип'ятий на якорі...
Стогнуть щогли, а вітер жалібний бунчук рве на прапорі.

Замість Дзвонів Весільних — Подзвіння..
Під Землею Дружина...
В самоті і пільмі... Як же жити без Тебе??
Без Нашого Сина??!...

Г Н І В   Г Е Т Ь М А Н И Ч А   Д А Н И Л А

„Чую плач Твій, о Галю!.. гіркі, неутішні сльози.
Підлі наклепи смердіз, гидючі образи й погрози —
не дають мені — навіть в Могилі — покою...
Гнівом сповнене серце до помсти зове, до двобою!
Я над Нами знущатись не дам!

Як ти смів? — в безборонну, яка над Труною
похилилась в розпуці, в скорботі за мною,
кинуть в Душу, в обличчя брудну рукавицю?!
Зневажати Мю Неодружену Лебідь-Вдовицю?!
Здичавілий, розбещений хам!

Як ти смів? Перстень мій: знак любови й пошани до НЕЇ
вимагати назад?! Бо без „Чорної Ради“, без згоди твоєї,
без помазання брудом юрби став Гетьманич Її Нареченим!
Як посмів ти піднести злодійський, чаклунами свячений
Н І Ж... на Серця Її Амулет!?!

Ти-ж Гетьманському Родові вірність і службу в покорі
присягав! А тепер?! НАРЕЧЕНУ, Принцесу-Вдову, в Її горі,
ТУ, ЯКУ ТВОЇЙ МОНАРХ ЗА НАСЛІДНИКА МАТІР ОБРАВ, ЗА ДРУЖИНУ —
ти на площу, голоті на глум, на поталу женеш, в гільотину!!
Однодумець??... Гетьманець??! —
Советський Пролет!!

Слухай, чесна і горда, лицарська МОЯ УКРАЇНА !!
Була, є і зостанеться ГАЛЯ НАВІКИ МЕНІ: НАРЕЧЕНА-ДРУЖИНА !
Знайте Рідкі, Живі і Померлі й прийдешні ЗЕМЛІ ПОКОЛІННЯ:
ЗВІТ ПОСМЕРТНИЙ ! — ПЕРЕД БОГОМ !. Гнів Серця й Сумління!
ЗАПОВІТ З ДОМОВИНИ! ГЕТЬМАНСЬКИЙ НАКАЗ!

НАД МОГИЛОЮ ГЕТЬМАНИЧА ДАНИЛА

Спільно Могилу вкрашали букетами...

Жаль у Душі ... непростачний...

Чув, як Салютом Козацьким — мушкетами —
стрілив — з віків — Сагайдачний!

Сум так глибоко під віями схований...

Хто-б Вас посмів розважати?

В Землю чужу — Ваш навіки — похований:
в чорні вгорнулися шати...

В людського горя криниці бездонній —
час утопився в сльозах...

Матері — Страдниці, Діви — Мадонни...
Образ воскрес на очах...

Вщерть повну чару страждань на Голготі
випила — мужньо — до дна!

Хто-ж Її втішить, у тузі-скорботі?
В світі ... билинка, одна...

„ AVE MARIA — лунає з висильні...

Шуберт, ... Розп'яття... лани...

Змилуйся Боже, Правий, Всесильний!
Долі Їй дай... не кляни!...

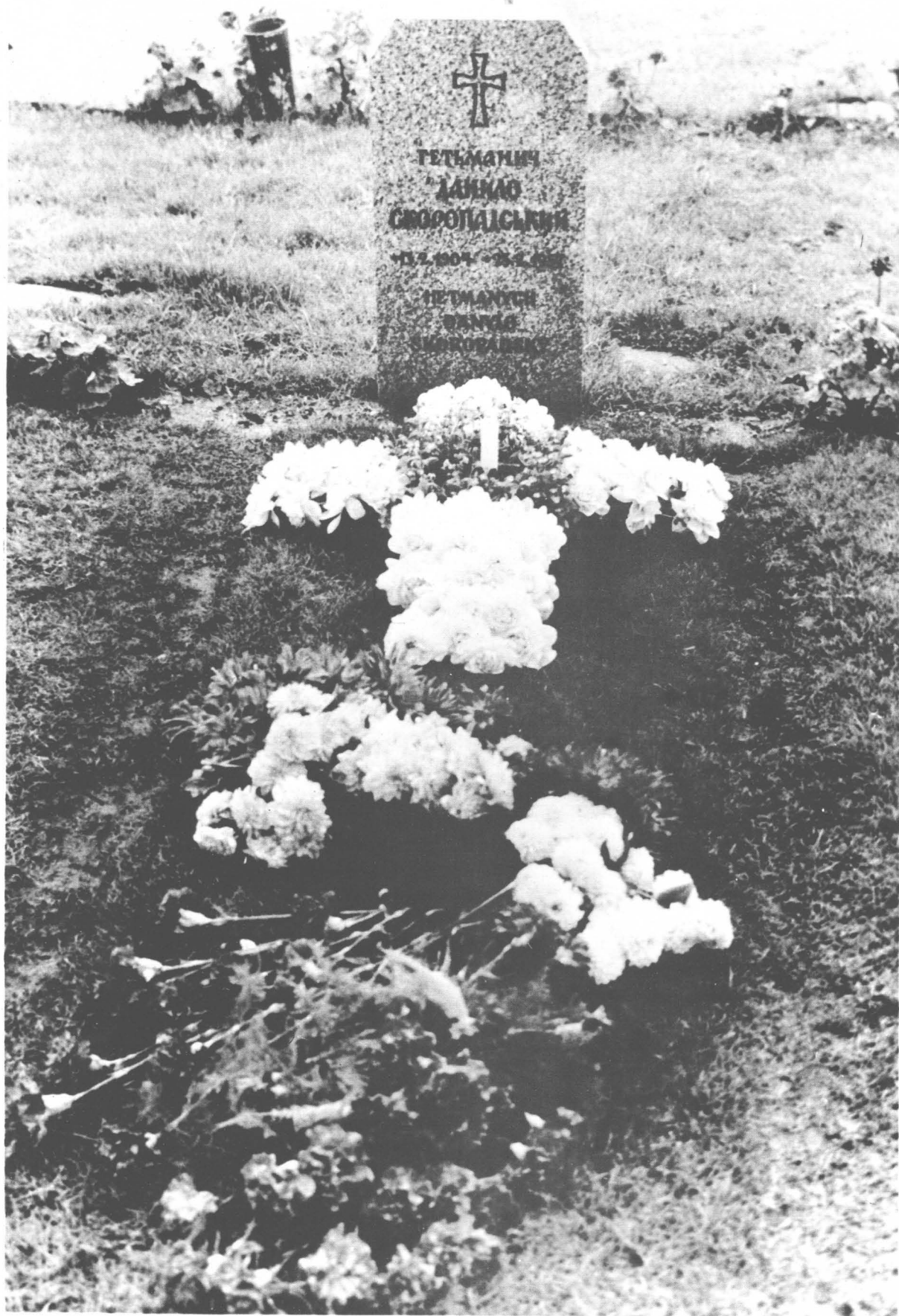
.....

„Буду вогнів Його Серця — Весталкою,
дбати про Світ — на Амвоні...

Щоб про Поляглих над Темзою-Калкою...
Слава лунала у Дзвоні!...

Щоб Його Думи — Живі Смолоскипи —
Напряма давали вночі...

Всім, Хто з любови до Рідної Скиби —
Долю обрав ... Шукачів!

Всім, хто як Він — має мужність у серці —
ГЛЯНУТИ СМЕРТІ У ОЧІ...

Всім, що готові у Жертві і Герці :
ЗДІЙСНИТИ МРІЇ ПРОРОЧИ !

.....
.....

Спільно Могилу вкрашали букетами...
В квітах ... ховались Молитви...
Чув, як Чумацьким Шляхом, між Планетами...
Йшли СЕРДЮКИ... до БИТВИ !...

Лондон, 1960 рік.

- ІЗ -

М І Р О Ш Н И Ц Я

Ой Ти, Мірошниче! жито й пшоницю
мельть Твої і млини й вітряки!
радо на жорна сиплять пшоницю
і козаки-дукачі й чумаки.

.....
З борошна -хліб наш насущний- не з жита!
мати й сестра нам щодня пече.
Б'є джерелом - на млині! - А q u a v i t a e
крутить колесами, в душі тече!
Млин Твій - немов у степу криниця-
хто тільки - в спразі!- тут не бував?
Витязь... Богун... Кармелюк... Острианиця...
коні свої розпрягав, напував!
Гості вітаєш і звані й непрошені
-хто по тепло, хто в студений ставок!
борошном вії Твої заперошені-
всім же :волошка... жоржина... бузок!

.....
.....
Повні пашнер засіки і клуні
сила-силенна ще праці й турбот!
вдарь же жезлом чародійним, чаклуно!..
хай не спиня вітряків Дон-Кихот!
.....
.....
Б О Ж І М Л И Н И мельть стиха, поволі...
годі ходу їх -Мірошниче!- вчуть...
може помоляться внуки на волі?!
З БОРОШНА РУК ТВОЇХ - ПАСКУ СПЕЧУТЬ!

Г.РОЛЯНД-ГОЛЬСТ

П Р О Х А П Ц Я

Коли мене Ти кличеш виконати ще одно завдання,
перш, ніж я скину зношене моє земне убрання,
то я молюсь: не забувай мене й ніколи не покинь,
ні вранці, ані вдень, ані коли спаде вечірня тінь...

Дивись, тепер я стала слабша, як була звичайно...
і легше розчаровуюсь, і швидче піддаюсь одчаю...
і моє тіло, живучи, аж забагато назбирає втоми,
і все ростуть угору стіни — труднощі, життю питомі...

Я відпочила — б радо. Але, знаю : ще не прийшла нагода!
Не смію я спочинутися, аж поки Ти не скажеш: „Згода!
Ти виконала свій обов'язок. Кінець Твоєї Чати!”

Тому молюся я: пошли мені ще раз у мою кров
Твого Вогню хоч краплю, ту, що назва їй — Любов!
Щоб силою її могла я стегна знов оперезати!...

Преклад з Недерлянської мови
М.Скрипника

Гага, 1961 рік.

Л И С Т   Д О   Д Р У Г А

ЗДОРОВ БУДЬ, ДРУЖЕ РОСТИСЛАВЕ !

Пригадуєш?... До „Штееконвенту”
збирались ми на клич „ДНЦРА”...
В серцях — свічки Землі Адвенту,
в думках — відважне: „ Не пора!”

Біля Гетьманича і Князя
творили дружнє, рідне коло:
Юрко і —наймолодший— Базя,
Петро і Ростик, Кость, Микола.

Неначе в Києві у Бурсі
буяла Юнь, Краса і Сила!
Воскреснув у Шарлотенбурзі
Мазепа і Петро Могила!

Здавалося, ніщо не встані
спинить Посхід наш переможний,
бо-ж ВІН нас віє на поме брані:
Варяг і Витязь і Вельможний !

Єднали Прадідів загони
Його з сучаснок добою.
За Рідну Віру та Закони
наш Київ стяг підніс до бою!

Мов у вулкані клекотіла
посвята душ — живим сріблом!
І станути на смерть — ДЛЯ ДІЛА —
стреміли тіло, меч, шолом!

Без слів складалося присягу
своїм джерелам і криниці.
Будили невгамовну спрагу
забуті, рідні таємниці.

Летіли в світ думки-планери
з проєктів, мрій універсальних...
шляхів шукали піонери
в централях, гутах і копальнях!

А Дух „Запізної Резерви”,
її печать, її закон —
сталили розум, серце й нерви,
вели в життя — за Рубікон!

О, ті часи! Святі й гарячі!
О, Юні незабутній зліт!

В них гартувались наші вдачі:
скарби душі прийдешніх літ!

При розставанні — тільки туга
й мовчанка зціпили вуста...
І кожний знав: не зрадить Друга,
... світила всім одна мета!

.....
Минуло близько півстоліття...

з пригод, невдач і протиріч,
з щасливих днів і лихоліття,
з прощань сумних, веселих стріч!

В Парижі, Газі, Сан-Франціско
зростають Діти і Онуки...
Далеке їм, що нам є близьке,
однаково, що нам є муки .

Дніпро, що був нам Іорданом,
для них ріка чужа й незнана.
І день воскресний, довгожданий —
це казка східнього Корана...

А княжий Хрест понад Тризубом —
то забобони атавізму...
що загризе час мудрим зубом
... всесвітнього колективізму...

Отак, нема де правди діти:
пусти в чужій Землі коріння,
то згубиш навіть рідні Діти
і образ Божого створіння...

.....
Твій Дім сховався в Мак Червоний.
Став Рідним Краєм Мічіган??
Чи чуєш, як Софії Дзвони
питаються: „Чи Ми, чи Хан?“

Пощо-ж Ви йшли в світи далекі
у ті жорстоко-смертні дні??
Щоб повернути, як лелеки,
до рідних гнізд на провесні?
Щоб як нескорені й крилаті
звільнити страдницький наш Край
від „чорних воронів“ , Пілатів
і від Орди і вовчих зграй?

Чи псвтікали ,для вигоди,
від жаху і страхіть руїн
„На ясні зорі й тихі води“
не Вами створених країн??

.....

Я знаю в Лондоні Могилу.

Граніт рожевий скель варязьких
покрив надії,честь і силу,
побіди наші і поразки...

Він станув С А М до „ Штееконвенту“.

Здивований Петро-Ключар

спитав: „Невже під Хрест Триденту
зібрав самих лиш яничар?

А де-ж ті Побратими-Друзі,
шо Ти за них життя віддав?? ”

Нема... Лише на виднокрузі
повзе підступний гад-удар...

Спить цвинтар.Тільки опівночі

застогнуть іноді сичі...

І вкриються сльозою очі

в скорботнім,мовчазнім плачі...

Жіноча постать на коліна
похилиться ,несе лямпаду...

Немов століття й покоління
прийшли на прощу ,на пораду.

І хтось шепоче з неба грізно:

„Пощо тепер гукати „ПУГУ ! ?“

ВІН вмер. Не треба і запізно

серця вгортати в жаль і тугу !“

.....

О,ні! Там,де Його МОГИЛА ,

там і ДЗВІНИЦЯ і ВІВТАР !

Воскресна,животворча сила

І Брам Небесних — ВОРОТАР ! ”

П О К Л І Н   У К Р А Ї Н И

На Могилу Твою похилились мільйони незримих колін,
коли Грудку Землі — з України принесену — в ній поховали.
Всі Живі — у церквах-катакомбах — нечутно співали:
„Вічну Пам'ять!“... А предки , як тіні, прийшли на поклін.

Хай же Рідна Земля, на чужині, покриє Тебе легким пухом!
Хай ростуть в ній, як вічності квіти, безсмертним насінням,
Твої Душі й Любов, що їх радісно й щиро дарив поколінням..
Хай запліднена стане вона Твоїм лицарським чином і духом.

В Тобі втілюлись Рідного Краю і велич, і слава й скарби.
Віддурались цих сил животворчих яничари і смерди-раби:
Не прийшли до причастя, зневажили Дар Благодаті.

Та грядуть вже Майбутні! Повні Божого гніву. В покуті.
Будеш прикладом їм. І очистивши душі, гріхами закуті,
побудують вони Княжий Трон у Гетьманській Палаті.

ГЕРРИТ АХТЕРБЕРГ

ТАБЛЕАУ МОУРАНТ

Я з Тобом стою - нероздільно на сцені.
Ми не можемо зникнуть-кинуть гру на арені,
бо один з нас вже є потойбічним
і тримає другого величним.

У заслонах одих театральних вистав
є одвічна червоність вечірніх заправ.

Світить сонце і далі над нами, над ними.
Дерева зеленіють, угору ростуть.
А ми стали б такими малими, дрібними,
коли б рушив один з нас одинцем у путь.

Переклав з недержандської мови

М. Скрипник

ГЕРРИТ АХТЕРБЕРГ

Р У К И

ДЕСЬ ТВОЇ РУКИ , ЗВИКЛІ ДО ЧИНУ
ДБАЮТЬ , ЩОБ Я НЕ ЗАЗНАВ ЗАГИНУ...
СЛОВО , ЩО З ПЕВНОСТІ ТОЇ НАРОДЖЕНЕ ,
СМЕРТЮ НІКОЛИ НЕ БУДЕ ЗАГРОМНЕ !
БУДЕ - СПІВАЮЧИ - В І Ч Н О Ж И Т И .

З Недедландської мови
переклав М.Скрипник

Г.АХТЕРБЕРГ

Я Н У С

Двозначності,
що повстають між нами:
тому, що у Мені живуть
і Люди й Панорами
минулого й сучасности —
в одній і тій же рамі:
у рамі, де Тобі немає вороття,
тримають, наче сторожі,
разом, без ясної межі,
і смерть Твою й Твоє життя...
.....
Дивлюсь, як ніг Твоїх
сліди і кроки —
зникають у обидва боки...

Г.АХТЕРБЕРГ

В І Д З Е Р К А Л Е Н Н Я

Уздовш просторів неосяжного буття
пливуть Твоєї Суті і Єства останки...
Як біль ланцету. Як страхів крилатих бранки...
Можливо, що вони лиш привиди Заграви?
Лиш спротив власних решток, жаж кінця?
Який з копалень спогадів, скарбів уяви —
збирає самоцвіти для нетлінного вінця!

Переклад з Недерлянської мови
М.Скрипника

Гага, 1961 рік.

Люба! Я не можу плакати за Ним!
Глянь, як тихо і самотно Він лежить.
На Його обличчі гарнім, неземнім —
світ прозорий смолоскипами дрижить,

загортаючи всі речі, що навколо,
у своє бліде і променисте коло.
Люба! Я тому не маю сліз, не плачу,
що Його де-інде моїм серцем бачу.

Де Дүша Його, закохана у Зорі,
до небес підноситься в вечірньому просторі.
Кличе нас, що в буднях стали і сліпі й глухі,
до Висот, на верховинні подвиги-шляхи!

В Небо шліть з низів і полонини
золоті вогні офірної данини!
Хто-ж би плакав, що Його — Улюбленця Богів —
смерть забрала передчасно від Рідні і Ворогів!?

.....
.....

Люба! Сльози, туга, жаль і співчуття —
лиш для тих Мерців, яких взяло життя!

Переклад з Нідерляндської мови
М.Скрипника

Гага, 1961 рік.

Ф А Т А Л Ї Е

" Коли-б Він тільки жив...хоч і в Нетрях далеких Бразилії...
Недосяжним роками, поміж гирлами Амазони й Ляплати...
(Хіба-ж справжня Любов нагороди чекає, заплати??)
Не дозволила-б серцеві суму й жалоби отруйного зілля...

Хіба-ж те, що Містерії збуджує в грудях, Людині не досить,
щоб — у вдячності Богові — бути весняно-щасливою?
І радіти дарам, які линуть незримою, теплою зливою!...
(Хто там, наче Жебрак, за взаємністю скиглить, голосить!?)

Не кажіть!: " Буревії ушухли, а Заграва кличе в майбутність!"
Ні!...Минуле живе! Й О Г О владну, постійну присутність —
чую скрізь... і ношу, як під серцем Дитину...

Догорає, як свічка, Життя... у єдинім чеканні — хотінні:
Зачинити мерщій за Земним і Дочасним... Куртину...
Стати поруч .... Безсмертя Покійного Тіні...

В ДЕСЯТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ГЕТЬМАНИЧА ДАНИЛА

„Чому Ти плачеш на Його Могилі, Сестро — Галичанка?
І рониш сльози на вінки, між співів панахидних?...
Згадала про Його убивців — мстивих і єхидних??
Горюєш, що й Сама — злочасна Ватиканська Бранка??

Чи, може, жаль злетів у Душу — гострий, непростачний?..
Що не прикрашено Його Могилу, як „Вождів"... букетами?
Чи, може, Ти почула, як — з віків — Козацькими мушкетами —
"За ВІРУ ПРЕДКІВ ВІН ПОМЕР!" — салютом стрілив Сагайдачний!

Чи чуєш ТИ — ГЕТЬМАНИЧА, З МОГИЛИ, — ГОЛОС!?

„Коли не треба БАТЬКА Вам, то непотрібно — й СИНА!
„Коли Ви не покинете Чужинцям цілувати п'яти,
„Намісникам", які торгують Вірою та Розіп'ятим,

„То не воскресне РУСЬ-СВЯТА ! Не встане й УКРАЇНА!
„Мою Печаль — Молитву понесу в Софію, під Небесні Зводи!
„Щоб Божа Благодать нам знов послала...„ ЖОВТІ ВОДИ!"...

Лондон, 23 лютого 1967 року.

.....

З М І С Т :

Сторінка

В Двадцяті Роковини Смерти ЯВП. Гетьмана Павла. I	-	2
Хрест і Меч		3
В П'яті Роковини Смерти Його Світлості Гетьма- нича Данила	4	- 5
Плач Ярославни	6	- 7
Саванарола	8	- 9
Монолог	10	
Гнів Гетьманича	11	
Над Могилою Гетьманича Данила	12	- 13
Мірошниця	14	
Г.РОЛЯНД-ГОЛЬСТ:Прохання	15	
Лист до Друга	16	- 18
Поклін України	19	
Герріт Ахтерберг „TABLEAU MORANT "	20	
" " "Руки"	21	
" " "Янус"	22	
" " "Відзеркалення"	22	
П.К.Боутенс "Біля Померлого"	23	
Фатале	24	
В Десяті Роковини Смерти Його Світлості Гетьманича Данила	25	
З М І С Т	26	

Лондон, 25 квітня 1972 р.
**ВІДПОВІДЬ ПРАВОСЛАВНОМУ
 ГЕТЬМАНЦЕВІ, ЧЛЕНОВІ УГОА**

Дякую за Ваш щирий і глибокозмістовний лист від 12 квітня ц. р. Він приніс всім особам, які спричинилися до публікацій в обороні правди про Гетьмана Павла, Гетьманича Данила та його Нареченої, велике задоволення, бо він є доказом того, що наші зусилля не були марні і що «Коментарі» нарешті потрапили і до людей, які позитивно оцінили їхній зміст та знайшли в них відповідь на багато явищ у Гетьманському Русі, які були для них дотепер незрозумілими, а навіть «загадковими».

Сподіваюся, що після докладного перечитання всіх чисел «Коментаря», а особливо числа 2а та 2б — Вам стане більш зрозуміла та велика трагедія Гетьманського Роду Скоропадських і всіх справжніх гетьманців-консервативів, яка постала в наслідок прагнень уніятсько-ватиканських кіл до католизації України...

Найбільш традиційна, сутонаціональна й життєтворча ідея відродженого в році Божім 1918-ім Гетьманства в Україні зазнала повної дискредитації і політичної смерті на еміграції через підпорядкування її чужим і ворожим Православній Україні ідеям і людям...

Вже з першого дня по відродженні Гетьманської України під проводом Православного Гетьмана ПАВЛА, ватикансько-уніятська мафія скерувала всі свої підступні й зрадницькі зусилля на повалення Православного Гетьмана, який був смертельною небезпекою для їхніх плянів, бо втілював у собі найбільш небезпечний для ватиканських рутенців кристалізаційний центр і українського, непримиримого з католицизмом, ПРАВОСЛАВ'Я, і власнодержавного консерватизму.

Від так званого «апостола єдності» (з Римом!) починаючи і його слухняних виконавців зрадницького бунту під Мотовилівкою, через Василя Вишиваного, Василька й Тишкевича, аж до «великого мислителя» Вацлава Липинського

та тієї зграї підставних гетьманців-уніятів, що посунули (по наказу згори!) в лави Гетьманської організації з єдиною метою — розвалити її зсередини, яничари-конспіратори вживали найпідліших єзуїтських заходів і — як самі погрожували — «не побоялися переступити через трут» Гетьманича Данила, щоб тільки зліквідувати й фізично Православну Гетьманську Династію Скоропадських...

Сьогодні вони скинули свою машкару й нахабно-одверто святкують свою наче б то перемогу! Але то є Піррова перемога!.. Так само як і та «перемога» Берестейської унії, річниця якої святкують вигнані на чужину недобитки папіжників. **А на українських землях — з ласки Бога — остаточно ліквідовано ватиканського упиря — унію, яка вже ніколи не повернеться!**

Православні українці-гетьманці, які протягом довгих років не хотіли чи не могли бачити підступно-конспіративної руйніницької акції підставних гетьманців-уніятів у межах Гетьманського Руху, взяли на себе великий гріх перед Богом і людьми й обтяжили себе непростимою провинкою перед історією... Що ж далі? Вони тепер є цілковито ліквідовані в межах Гетьманської організації, «усунені набік», позбавлені будь-якого впливу в проводі та як оті мурини, що виконали свою функцію, викинуті уніятами на смітник... Чи знайдуть вони в собі ще стільки почуття самоповаги й покути, щоб ПРИЛЮДНО визнати свою політичну сліпоту й помилки, покинути опановану уніятами Гетьманську Організацію, і — оскільки не знайдуть у собі сили створити ПРАВОСЛАВНУ ГЕТЬМАНСЬКУ ОРГАНІЗАЦІЮ — то принаймні ОСТЕРЕГТИ ВСЕ НАШЕ ПРОМАДЯНСТВО, а перш за все МОЛОДЬ, перед тими яничарами-папіжниками, які прикриваючись Гетьманською Організацією — переводять доручену їм підлу й ворожу Україні справу КАТОЛІЗАЦІЇ.

Нехай Всемилостивий Господь Бог допоможе православним гетьманцям очистити ГЕТЬМАНСЬКУ ІДЕЮ від ватикано-уніятського бруду!

З пошаною до Вас

М. Скрипник

